

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ'

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 1 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1903

ΑΡΙΘ. 31

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ . . . 8
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾷ 23

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Μητρ. Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιεραρχιεπὶ τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἀπότισις ἱερῶν ὀφειλῶν — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — «Γερμανίας» ἐπίθεσις — Φιλίστορος ἀποσημειώματα (Δημήτριος Γοβδελάς) ὑπὸ τοῦ μ. χ. Μ. Ι. Γ. — Δικαστικὰ ἀγγελίαι — Παράρτημα : «Εὐαγγελικὰ διδάγματα».

Ἀπότισις ἱερῶν ὀφειλῶν.

Πρὸ μινῶν τινῶν ἀπὸ τῶν σιτηλῶν τούτων τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ἐποιοῦμεθα μνησίαν τῆς αὐτῆς ἀκριβῶς ὑποθέσεως, ἥς ποιοῦμεθα καὶ νῦν. Ἀλλὰ τότε μὲν, θεωροῦντες πολλὰ τὰ γραφέντα, ἐξεφράζομεν τὴν ἐλπίδα ὅτι οἱ πρὸς οὓς ἀπεινόμεθα ἠθέλον ἐμπράκτως ἀποδείξει περιττὰ τὰ γραφέντα, σήμερον δὲ γράφομεν μετὰ τὴν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως ἀπόφασιν τοῦ σεβαστοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου.

Ὁ τίτλος τοῦ ἄρθρου εἰσάγει, εὐτυχῶς, εἰς τὸ θέμα τοῦ λόγου. Πρόκειται περὶ ἐξοφλήσεως ἱερῶν χρεῶν, ἱερῶν ὡς ἐκ τῆς προελεύσεως, ἱερῶν ὡς ἐκ τῆς χρησιμοποίησεως. Πρόκειται περὶ τῆς πρὸς τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον χορηγίας τῶν ἱερῶν ναῶν τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ταῖς ὑπὸ τὸν οἰκουμενικὸν πατριαρχικὸν θρόνον διατελούσαις, χορηγίας, ἥτις ἀπὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐπιδιωχθεῖσα συντόνως ἀπλήνεγκε μὲν ἀποτελέσματά τινα εὐπρόσδεκτα, δέον ὅμως ν' ἀποδειχθῇ πραγματικῶς μία τῶν βεβαιωτέρων καὶ σπουδαιοτέρων προσόδων τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμεῖου.

Πρὸς τοῦτο δὲ καθήκον ἔχουσιν ἵνα ἐργασθῶσι πάντες. Ἀποτεινόμεθα σήμερον οὐχὶ μόνον πρὸς τοὺς ἱερωτάτους μητροπολίτας καὶ τοὺς ἐπισκόπους τοὺς ὑποκειμένους εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλὰ καὶ πρὸς πάντας τοὺς τὰ κοινὰ παρ' ἡμῖν πράττοντας, ὅσοι λόγῳ περιοπῆς τῆς ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος, τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς φιλογενείας δύνανται νὰ ἐξασκήσωσιν ἐπιρροήν τινα πρὸς ἐπιτυχίαν πάσης πράξεως ἀγαθῆς, εὐσεβοῦς, καὶ φιλοπάτριδος· ἄνευ τῆς συμπράξεως αὐτῶν, οἰαδήποτε τῶν προϋσταμένων ἐνέργεια ἢ θέλει ναυαγήσῃ, ἢ θέλει ἔχει τὸ ἀποτέλεσμα ἀτελές· καὶ ἐὰν τὰ ἀποτελέσματα τῶν κοινῶν ἐνεργειῶν ἀποβῶσιν ἡμιτελῆ καὶ οὐδενόσωρα, τὸ δὲ κέντρον. τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν καὶ θρησκευτικῆς ζωῆς καὶ δράσεως ἴδη σπουδαίαν αὐτοῦ πρόσδοον μειομένην, ἐθνικὴν βεβαίως ἢ ζημίαν καὶ κοινὴν, διότι πάντες ζητοῦσι μὲν φιλοτίμως τὴν ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν αὐτοῦ, ζητοῦσι δὲ δικαίως καὶ τὴν ἱκανοποίησιν πολλῶν ἐπαρχιακῶν ὑποθέσεων καὶ ζητημάτων, περὶ ὧν ἀναφέρονται—καὶ δέον ν' ἀναφέρονται—πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον.

Πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν αἰτήσεων τούτων, πρὸς ἐκπεραίωσιν τῶν ὑποθέσεων ἀφιερῶσι τὰς ὥρας σχεδὸν πάσας τῆς καθ' ἡμέραν ἐργασίας αὐτῶν τὰ γραφεῖα καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῆς Μ. Ἐκκλησίας, μόλις ἀρκοῦντες πρὸς τοῦτο, ἐφ' ὅσον ἐπείγει μὲν ἡ θεραπεία νέων ἀναγκῶν καθ' ἐκάστην πα-

ρουσιαζομένων, αἱ δὲ ἐντεῦθεν καὶ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν αἰτήσεις ἀποβαίνουσι παρ' ἡμέραν πολυαριθμότεραι ὥς καὶ αἱ ἀξιώσεις πάντων, πᾶσαι θεραπειάς, ἀποδοχῆς, ἀποκρίσεως, ἱκανοποιήσεως ἀξιούμεναι, εἴτε ἐν ἡμῖν διεκπεραιοῦνται, εἴτε πρὸς ἀνωτέρας ἀρχὰς κοσμικὰς παραπέμπονται. Τοιαῦται δ' αἰτήσεις, εἰσαγόμεναι διὰ τοῦ γραφείου τοῦ πατριαρχικοῦ πρωτοκόλλου καὶ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἐπιστελλόμεναι περὶ ζητημάτων γενικωτέρου χαρακτῆρος, οὐχὶ δὲ ἰδιωτικοῦ, διεκπεραιοῦνται δωρεάν, καὶ τὰ ἀνευ οἰαςδὴποτε καταβολῆς χρηματικῆς ἐγγράφα ταῦτα ἀριθμοῦνται τοῦλάχιστον εἰς εἴκοσι χιλιάδας κατ' ἔτος, ἐξ ὧν—εἴπερ ἐφ' ὁρολογοῦντο—τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον ἠθέλει λαμβάνει σημαντικώτατον χρηματικὸν ποσόν, οὗ στερεῖται σήμερον.

Πρὸς ἀποζημίωσιν τοιαύτην τοῦ Ἐθν. Ταμεῖου ἐπεβλήθη εἰς τὰς ὑπὸ τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον ἐπαρχίας ἑτησίᾳ καταβολὴ ἀνεπαίσθητος εἰς ἕκαστον ναὸν, ὑποχρεούμενον; κατὰ τὴν ὑλικὴν αὐτοῦ κατάστασιν, νὰ καταβάλλῃ ἀνὰ μίαν λίραν κατ' ἔτος, ἡμίσειαν, ἢ τέταρτον λίρας. Ὑπὲρ τῆς χορηγίας ταύτης, ἦν ἐπαρχίαι τινὲς εὖ ἔχουσαι θεωροῦσιν ἴσως προαιρετικὴν, ἐγγράψαμεν καὶ πέρυσιν, ἀσμένως δ' ἀναγγέλλομεν ὅτι ἔκτοτε μέχρι καὶ τοῦ νῦν ἄξια λόγου ποσὰ διεβίβασαν εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Ἐφέσου, Νικομηδείας, Νικαίας, Θεσσαλονίκης, Προύσης, Βερροίας, Πισσιδείας, Φιλιππουπόλεως, Ρόδου, Μιτυλήνης, Διδυμοτείχου, Βιζύης, Βάρνης, Μεθύμνης, Λήμνου, Σπλυδρίας, Κώου, Καρπάθου, Σερβίων καὶ Κοζάνης, Λέρον, Βελλᾶς, καὶ Κρήνης, ὁ ἐπίσκοπος Μυριοφύτου, καὶ αἱ ἄλλοτε πατριαρχικαὶ ἐξαρχίαι Σουμελᾶ καὶ Βαζελῶν. Ἀναγγέλλομεν τὰ ὀνόματα τῶν ἀποστειλάντων τὰς ἀφύκτους ταύτας, τὰς ἱεράς πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον ἐπαρχιακὰς ὀφειλάς, ἐκφράζοντες εὐχαριστίας πρὸς πάντας τοὺς προκρίτους τοὺς εἰς εἰσπραξίν ἐκάστου ποσοῦ συντελέσαντας, πιστεύομεν δ' ὅτι τὸ ἐξοχὸν παράδειγμα τοῦτο τῶν τε καταβαλόντων καὶ τῶν πρὸς εἰσπραξίν εὐσεβῶς συντελεσάντων οὐδὲν ἐμπόδιον, οὐδεμίαν δυσκολίαν ἐπὶ μιμήσει θέλει ἀπαντήσῃ. Καὶ γράφομεν ταῦτα, διότι ἀπὸ σημειωμάτων ἐπισημοτάτων γινώσκομεν ὅτι ἐπαρχίαι τινὲς πολλὰ δύνανται ν' ἀποστείλωσιν, οἷα φέρ' εἰπεῖν ἡ τῶν ἐν Πόντῳ ὑλικῶς προεξάρχουσα, δυναμένη νὰ στέλλῃ ἀγογγύστως καὶ εὐχε-

ρῶς σχεδὸν τεσσαράκοντα κατ' ἔτος εἰς τὸ Ταμεῖον λίρας.

Τὸ εὐάγων καὶ φιλογενὲς τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν λαοῦ παράγων ἐστὶ μέγιστος ἐπιτυχίας ἐν συνόλῳ τοῦ ἔργου, ἐπιδιωκομένου συντόμως, ἵνα μὴ τάξις ἐμπεδουμένη ἐν ἐπαρχίᾳ τινὶ, ὥς ἐπὶ παραδείγματι ἐν Καστορίᾳ, ὁπόθεν μέχρι πρὸ τετραετίας σχεδὸν τετρακισχίλια γρόσια κατ' ἔτος, ἐν περιστάσεσι πολλῶ θλιβερωτέραις τῶν νῦν, ἀπεστέλλοντο, τάξις τοιαύτη παραλυομένη ζημίαν ἐπενέγκῃ τῷ κοινῷ καὶ ἐθνικῷ εἴτα δὲ καὶ τοῖς μερικωτέροις, τοῖς ἐπαρχιακοῖς δὴλα δὴ ταμείοις. Ἐπὶ τῆς εὐσεβείας καὶ φιλογενείας τῶν ἐπαρχιακῶν ὀρθοδόξων πληθυσμῶν ἐστηρίχθησαν οἱ τὰς τοιαύτας εἰσφορὰς εἰσαγαγόντες, εἰς τὴν φιλογένειαν δὲ καὶ τὴν νομιμοσύνην ἡμεῖς στηριζόμεθα πρὸς αὐτοὺς ἀπειθυνόμενοι διὰ τῶν οἰκείων ποιμένων. Καὶ μεθ' ὅσα καὶ νῦν λέγομεν καὶ πέρυσιν εἵπομεν, καταληπτοὶ γενόμενοι, τρέφομεν τὴν ἐλπίδα ὅτι θέλομεν ἀναγγεῖλαι προσεχῶς καὶ ἐτέρας ἀποστολὰς καθυστερουμένων ποσοτήτων· εὐτυχεῖς δ' ἐσόμεθα εἰάν κατανοήσωσιν οἱ πάντες ὅτι, καθὼς ἐπὶ αἰῶνας διὰ χορηγιῶν τοιούτων ὑπεστηρίξαμεν τὸ καθεστὼς καὶ ἐσώσαμεν ὅ,τι κεκτήμεθα, οὕτω καὶ νῦν καὶ ἐν μέλλοντι, διὰ τῶν τοιούτων χορηγιῶν, αἵτινες εἰσιν ἱεραὶ ὀφειλὰ ἀναπόφενκτοι, οὐχὶ προσφοραὶ ἐκούσiai, ζητοῦμεν, τὸ παρὸν ὑπερείδοντες, τὸ μέλλον νὰ παρασκευάσωμεν κάλλιον τοῦ παρελθόντος, ἔτοιμοι πρὸς ἱκανοποίησιν γενναιοτέραν ἐθνικῶν ἀναγκῶν καὶ ἀπαιτήσεων, ὧν ἀναβαλλομένη ἢ θεραπεία κατεργάζεται τὴν θέσιν ἡμῶν ἐν τοῖς ἐν γένει καὶ τοῖς ἐπὶ μέρους ἡκιστα ἀξιοζήλον καὶ πῶς δυσχερεῖ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ Α. Θ. Π. ἐν τοῖς ἀνακτόροις.— Τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἐξοχωτάτου Ἀντωνίου βέη Οἰκιάδου, κηποκέχαγιζ, μετέβη εἰς τὰ ἐν Γιλδίζ αὐτοκρατορικὰ ἀνάκτορα ὅπως ὑποβῇ τῇ Α. Α. Μ. τῷ σεπτῷ ἡμῶν Μονάρχῃ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας ἐπὶ τῷ κατὰ τὸ νόσημα τῆς Α. Θ. Πανχυρότητας τεκμηριωθέντι ὑπὸ τοῦ σεπτοῦ Ἀνακτορ εὐνοίας καὶ εὐμενείας ὑψηλῆς ἐνδικφίροντι.

Τοῦ ἐξοχωτάτου ἀρχιεραρχικῆς τῶν ἀνακτόρων Τυχσὶν πατὴρ ἀγγεῖλαντος τῷ Ἀνακτι τὸν σκοπὸν τῆς ἐν τοῖς ἀνακτόροις παρουσίας τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἡ Α. Α. Μεγαλειότης διεμήνυσεν ἐκφράσασα τὴν χαρὰν Αὐτῆς ἐπὶ τῇ ἀπαλλαγῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀπὸ τοῦ ἐνοχλήσαντος αὐτὸν νοσήματος, καὶ τῇ πλήρει ἀποκαταστάσει τῆς πολυτίμου αὐτοῦ υἱείας.

Βεράτιον μητροπολίτου Κασσανδρείας.

— Ἡ Σ. αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις ἐξέδωκε τὸ βεράτιον τοῦ μητροπολίτου Κασσανδρείας κ. Λεοντίου.

Ἀπονομή παρασώμων.—Εὐφροσύνως ἀναγράφομεν ὅτι ἡ Α. Α. Μ. ὁ σεπτὸς ἡμῶν Ἀναξ' εὐφρεστήθη ν' ἀπονεύῃ τῷ π. σεβασμ. τοῖς σεβασμ. μητροπολίταις Κυζίκου κ. Κωνσταντίνῳ καὶ Ξάνθῃς κ. Ἰωακείμ τῷ πατριάρχῳ Ὁσμανιᾷ β' τάξεως, καὶ τοῖς πανοσιολογ. Συγκέλλῳ κ. Νικοδήμῳ καὶ Δικκόνῳ κ. Ἀποστόλῳ Τρύφωνος τὸ αὐτὸ δ' τάξεως.

Ἱερὰ Σύνοδος.— Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ἀναρρώσας ἐντελῶς ἀπὸ τῆς πρελθοῦσης τρίτης, ἀνέλαβε τὰ ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ καθήκοντα προεδρεύσας τῆς συνεδρίας τῆς ἡμέρας ταύτης. Τῆς συνεδρίας ἀρξάμενης, ὁ πρῶτος τῇ τάξει τῶν συνοδικῶν μητροπολίτης Ἐφέσου κ. Ἰωακείμ ἐξέφρασεν ἐκ μέρους τῆς ἱερᾷ Συνόδου τὴν χαρὰν ἐπὶ τῇ ἀναρρώσει τοῦ σεπτοῦ προέδρου αὐτῆς καὶ ἠύξατο ὅπως ἐν πλήρει υἱείᾳ ἐξκολλουθήσῃ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπὶ πολλὰς ἐτῶν περιόδους ἰθύνουσα τὸ ράκος τῆς Ἐκκλησίας ἐπ' ἀγαθῷ αὐτῆς τε καὶ τοῦ Γένους ἡμῶν. Ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀπαντῶν εἶπεν ὅτι ὁ ἅγιος Ἐφέσου προέλαθεν αὐτὸν ἐν τῇ ἐκφράσει τῶν ἐπὶ τῇ ἀναρρώσει συγχαρητηρίων, καθόσον ἡ Α. Θ. Παναγιότης πρῶτη προὔτιθετο νὰ ἐκφράσῃ πρὸς τὴν ἱερὰν Σύνοδον τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ ἐπὶ τῷ λίαν φιλαδέλφῳ ἐνδιαφέροντι, ὅπερ ἐπεδείξατο αὕτη κατὰ τὴν ἀσθένειαν αὐτῆς, οὐχ ἥττον καὶ αὐτὴς ἐπαναλαμβάνει ταύτας εὐχομένη πασὶν υἱείαν ἀκλόνητον.

Πανήγυρις εἰκόνης τῆς Παμμακαρίστου.

—Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίαν ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τῆς ἱερᾷ Συνόδου πρότασις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὅπως ὁρισθῇ πανηγυρικὴ ἡμέρα, καθ' ἣν τὸν τεύθεν νὰ ἐκτίθῃται εἰς προσκύνησιν ἡ ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ φυλαττομένη ἱερὰ ἀρχαία εἰκὼν τῆς Θεοτόκου τῆς Παμμακαρίστου, ὡς, κατ' ἔθος εὐσεβές, γίνεται τοῦτο προκειμένου περὶ εἰκόνων, ἐν ταῖς μοναῖς τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ ἀλλαχοῦ. Ὁ καθορισμὸς τῆς ἡμέρας καὶ ὁ τρόπος τοῦ πανηγυρικοῦ ἐορτασμοῦ τῆς εἰκόνης ἐπαρέθη τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ.

Μητρόπολις Κυζίκου.— Διαικίνας παρ' ἡμῖν δωδεκαήμερον, χάριν ἐπαρχιακῶν ὑποθέσεων, ἀπῆλθε τῇ τετάρτῃ εἰς Ἀρτάκην ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Κυζίκου κ. Κωνσταντίνος.

Μητρόπολις Ἀδριανουπόλεως.— Ἀφίκετο σήμερον εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἐπ' ἀδείᾳ ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Φιλίππουπόλεως κ. Φώτιος, ζητήσας τὴν ἐπὶ τούτῳ ἀδείαν τῆς ἱερᾷ Συνόδου, ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἐν Ἀδριανουπόλει ἐξαρχικὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ.

Μητρόπολις Δράμας.— Τυχὼν τῆς κανονικῆς ἀδείας, ἀφίκετο χθὲς εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ὁ πνευρ. μητροπολίτης Φιλίππων καὶ Δράμας κ. Χρυσόστομος.

Μητροπολίτης Καλλιουπόλεως.— Τῷ σεβ. μητροπολίτῃ Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτου κ. Ἱερωνύμῳ ἐπετράπη συνοδικῶς ὅπως μεταβῇ χάριν ἰδίων ὑποθέσεων εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ, ἀφ' ἧς ἐπανακάμψῃ μετὰ μῆνα περίπου. Ἡ Α. Σεβασμιότης ἀνέθηκε τὴν ψῆφον αὐτοῦ, ἐν ἐνδεχομένῃ ἐκλογῇ, τῷ σεβασμιωτάτῳ μητροπολίτῃ Ἐφέσου κ. Ἰωακείμ.

Ἐπισκοπὴ Μυριοφύτου.— Ἀφίκετο προχθὲς ἐπ' ἀδείᾳ ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Μυριοφύτου καὶ Περιστασεως κ. Σμάρκαγδος.

Τὸ Ἐθνικὸν ἐν Πριγκίπῳ Ὀρφανοτροφεῖον.— Αἱ φιλογενέσταται καὶ ἐρίτιμοι δέσποιναί κ. Ἑλένη Νικ. Ζαρίφη καὶ Ἀρτεμισία Ν. Πουρναρᾶ, νέας ἐνδείξεις τῶν φιλοπτώχων αἰσθημάτων αὐτῶν παρεχόμεναι καὶ τὴν πρὸς τὸ ἐν Πριγκίπῳ Ἐθνικὸν Ὀρφανοτροφεῖον μητρικὴν στοργὴν τεκμηριώσαι, ἐδωρήσαντο προσφάτως ἡ μὲν πρῶτη ἑκκτὸν χρυσὰ εἰκοσάφραγκκα, ἡ δὲ δευτέρα εἴκοσιν εἰκοσάφραγκκα ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ κατάρτισμῳ ἐν τῷ εὐχαεῖ ἰδρύματι σιδηρουργεῖον χάριν τῶν ὀρφανῶν.

Τὸ ἐν Μόσχᾳ Μετόχιον τοῦ οἰκουμενικοῦ Θρόνου.— Συμπληροῦντες τὰ ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ γραφέντα περὶ τοῦ ἐν Μόσχᾳ Πατριαρχ. Μετοχίου, ἐπιπροστιθέμεθα χάριν ἀκριθείας ὅτι ἡ ἀΐτησις τοῦ ἡγουμένου ἀρχιμ. Ἰακώβου διετύπου οὐχὶ ἐλάττωσιν τοῦ ἐτησίου χορηγήματος, ὠρισμένου ὄντος τοῦ ποσοῦ χιλίων λιρών, ἀλλ' ἀπέβλεπε μόνον εἰς πληρωμὰς τινὰς ἐπιβαρυνούσας τὴν πρὸ τοῦ ἀναδιορισμοῦ αὐτοῦ χρῆσιν καὶ εἰς δαπάνας ἐκτάκτους μὴ προβλεπομένας ἐν τοῖς ὁροις, ὑφ' οὓς ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ. Τούτων δὲ τὴν δικαίαν διακονίαν καὶ τὴν ἀκριβῆ ἐξέλεγχιν ἐζητήσατο ὁ ἡγούμενος πατὴρ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, ὅπερ ὁμῶς ἀπεφάνητο ὅτι καὶ αἱ δαπάναι αὗται ἐπιβαρύνουσι τὸν διχειριστήν.

"Άγιον Όρος. — Έπανεληθεν ἐξ Ἀγίου Όρους, μετὰ διαμονὴν μηνιαίαν ἐπὶ προσκυνήσει τῶν ἐν ταῖς μοναῖς ἱερῶν κειμηλίων ὁ ἱερολογ. πκτριρχικός διάκονος καὶ γραμματεὺς κ. Ἱερόθεος Ἀνθουλίδης. — Κητὰ τὸν λήξαντα μῆνα ἰούλιον δύο τῶν μονῶν ἐτέλεσαν τὰς ἐπετείας αὐτῶν πκτηγύρεις, ἡ τῆς μεγίστης Λαύρας καὶ ἡ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, αἷς ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικός πκτριάρχης συνεχάρη τηλεγραφικῶς. — Περὶ τὰ μέσα ἰουλίου ἐπανεληθεν εἰς Ἄγιον Όρος ἐκ τῶν ἐν Αἰδηψῷ λουτρῶν ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Μελέτιος, ἡγουμένου τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Κουτλουμουσίου, ἀνεχώρησε δ' εἰς Λουτράκιον ὁ παρ' ἡμῖν ἄλλοτε ἐπίτροπος τοῦ Ἀγίου Όρους πκνοσιολ. γέρων κ. Γεράσιμος Λαυριώτης.

Ἐπέτειος ὀνόματος. — Τοῖς σεβασμ. μητροπολίταις Δέρκων καὶ Περαιῶν, ἄγουσι τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἑορτήν, ἡ Α. Θ. Πκνχιότης συνεχάρη τῷ μὲν πρώτῳ διὰ τοῦ Μ. ἀρχιδιακόνου, τῷ δὲ δευτέρῳ τηλεγραφικῶς.

Αὐθμερὸν ἡ Α. Θ. Πκνχιότης συνεχάρη διὰ τοῦ Μ. ἀρχιδιακόνου καὶ τῇ Α. Μ. τῷ πκτριάρχῃ τῶν ἀνατολικῶν ἀρμενίων κ. Μαλαχίᾳ ἄγοντι τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορτήν.

Αὐθμερὸν ἦγε τὴν ἐπέτειον αὐτοῦ καὶ ὁ πανοσ. Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Καλλίνικος, ᾧ τινι συνεχάρη ἡ Α. Θ. Πκνχιότης, ἐπισκέψαντο δὲ οἱ σεβασμ. ἄγιοι συνοδικοί καὶ πλείστοι ἄλλοι ἔγκριτοι κληρικοί καὶ λαϊκοὶ φίλοι. Ὁμοίως ἡ Α. Θ. Πκνχιότης διεβίβασε τὰ συγχαρητήρια αὐτοῦ διὰ τοῦ ἱερολογ. τριτεύοντος καὶ τῷ πκνοσιολογ. ἀρχιμ. κ. Καλλινίκῳ Δελικάνῃ, ἀρχιεποφύλακι τῶν Πκτριρχείων.

Ὡσαύτως τὰ ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ αὐτοῦ ἑορτῇ συγχαρητήρια πολλῶν σεβασμίων φίλων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ἐδέχτο καὶ ὁ Μ. ἐκκλησιάρχης κ. Καλλίνικος.

Ὑπόμνημα περὶ τοῦ ἀντιστοχικοῦ ζητήματος, συντάξας ἀνωτέρω ἐντολῇ ὁ πκνοσιολογ. ἀρχιμ. ἀνδρίτης κ. Καλλίνικος Δελικάνης, ἀρχιεποφύλαξ τῶν Πκτριρχείων, ὑπέβλε τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ, ἣτις καὶ εὐρεν αὐτὸ, ἀναγνωσθὲν ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης τρίτης, λίαν εὐστοχον καὶ πρόσφορον, ἐφ' ᾧ καὶ ἐνέκρινεν ὅπως ἐκφρασθῇ τῷ εἰρημένῳ ἀρχιμ. ἀνδρίτῃ ἡ εὐχρέσκεις τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ μεμελετημένῃ καὶ εὐστόχῳ ταύτῃ ἐργασίᾳ.

Ἐπισκέψεις. — Χθὲς ἐπισκέψαντο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμ. πκτριάρχην ἡ Α. Ε. ὁ ἐνταῦθα πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Γρυπάρης καὶ ὁ ἐν Κρήτῃ σοφολογιώτατος ἀρχιερεὺς κ. Α. Ἐβλαχῶν.

Ὁ «Χαρακτὴρ τοῦ προτεσταντισμοῦ». —

Ἡ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ὡς παράρτημα τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» δημοσιευθεῖσα καὶ μετ' ἐνδιαφέροντος πολλοῦ ἀναγνωσθεῖσα συγγραφή, ὀφειλομένη εἰς τὸν ἐμβριθῆ κάλαμον τοῦ ῥώσου ἐπισκόπου Χρυσάνθου, διευθυντοῦ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σεμιναρίου Πετροπόλεως, μετὰφρασθεῖσα δὲ ἐκ τῆς ῥωσικῆς ὑπὸ τοῦ ἱερολογ. ὑπογραμμάτεως τῆς ἱερᾶς Συνόδου κ. Ἀθ. Πιπέρη, ἐξεδόθη ἄρτι εἰς ἰδιαιτέρον τομίδιον δαπάνῃ φιλετίμῃ τοῦ πκνοσιολογ. ἀρχιμ. ἀνδρίτου τῆς ἐνταῦθα ῥωσικῆς πρεσβείας κ. Ἰωνᾶ. τέως διευθυντοῦ τοῦ αὐτοῦ σεμιναρίου, ὅπως διανεμηθῇ δωρεὰν εἰς τὰς καθ' ἡμᾶς σχολὰς καὶ ἄλλα ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα. Συγχάρομεν τῷ ἀρχιμ. ἀνδρίτῃ κ. Ἰωνᾷ ἐπὶ τῇ εὐσεβεὶ ταύτῃ δωρεᾷ.

ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ ἐπίθεσις. — Ἡ κατ' εὐτυχίαν ἐξομαλισθεῖσα ὑπόθεσις τῶν ἐν Περὰμῳ ὀρθόδοξων παρέσχεν ἀπὸ τινος ἀφορμῆς εἰς ἐφημερίδας τινὰς καθολικὰς ὅπως ἐπιτεθῶσι κατὰ τῆς ἁγίας ἀποστολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, διαφόρως ἀπλουστάτην ὑπόθεσιν ἐκλαμβάνουσαι ὡς σπουδαιοτάτην, ἐξ αὐτῆς δ' ἐξάγουσαι συμπεράσματα τερατώδη, κατὰ κανόνας ἰδίας, πιθανόν, λογικῆς, ἧς οἱ ὅροι δείκνυνται τοιοῦτοτρόπως διάφοροι τῶν ἀπ' αἰώνων ἐγνωσμένων. Μία τούτων, ἡ «Γερμανία» τοῦ Βερολίνου, συντασσομένη ὑπὸ καθολικῶν καὶ διὰ τοῦτο θαυματούμενη τοὺς ὀφθαλμοὺς ὡσάκις ἀναγινώσκῃ τι καλὸν περὶ τῆς μιᾶς ἀληθοῦς ἀποστολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐπιλαμβάνεται μὲν ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 6 αὐγούστου (24 καθ' ἡμᾶς ἰουλίου) τῆς ἀφηγήσεως τῶν ἐν Περὰμῳ γενομένων, γράφει δ' ἀρκετὰ ψεῦδη, ὧν τὸ πρῶτον καὶ τὸ τελευταῖον εἰσὶ τερατωδέστατα, ἄρτυμα κατὰ τὸ μέσον ἔχοντα τοὺς ὑπαινιγμοὺς καὶ τὰς μομφὰς ἐναντίον τοῦ βασιλείου κράτους, οὗ τὴν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν παρασχεθεῖσαν ὑποστήριξιν καὶ κακίζει καὶ ἀποδοκιμάζει ἡ καθολικὴ «Γερμανία», πιστεύουσα ὅτι, μὴ ὑπαρχούσης ταύτης, φῶς ἀπὸ τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης ἐπιλάμψαν ἤθελε καταυγάζει τὰς διανοίας τῶν ἐσκοτισμένων, ἤθελε μορφώσαι τὰς καρδίας, ἤθελεν ἐξασφαλίζει προσόδους κοινὰς ὑπὲρ τῶν κοινῶν.

διότι ἀκριβῶς τὸ τελευταῖον τοῦτο τίθεται βάσις τῶν ὑθλῶν, οἱ δὲ καθολικοὶ τῆς «Γερμανίας» φρονοῦσιν ὅτι ἐπειδὴ τινες τῶν ἐπισκόπων ἐχρησιμοποιοῦν τὰς ἀπὸ τῆς ἐνοριακῆς τότε μονῆς Φανερωμένης προσόδους οὐχὶ πρὸς θεραπείαν

κοινῶν ἀναγκῶν ἀλλ' ἰδίῳ, ἡ δὲ τοιαύτη τάσις ἐφάνη καὶ νῦν ἐν ἰσχύϊ διατελοῦσα, οἱ κάτοικοι τῆς οὐ παρὰ τῇ μονῇ κειμένης κωμοπόλεως Περάμου, ἀνενεχθέντες εἰς τὸ «λεγόμενον» Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, εἶδον τὸ κοινὸν τοῦτο χρῆμα διδόμενον οὐχὶ τούτοις ὡς ἠξίου, ἀλλ' ἄλλως πῶς διατιθέμενον. Ἐνταῦθα περὶ κοινωφελεστέρως τινὸς τῶν μοναστηριακῶν προσόδων χρησιμοποίησεως οὐδεὶς γίνεται λόγος, ἐξογκοῦται δὲ καὶ ὁ πληθυσμὸς τῆς Περάμου, καὶ τοιούτῳ ὅπως οἱ καθολικοὶ συντάκται συνεπεῖς ἐαυτοῖς αἰετοῦ δεικνύνται—διότι πρόκειται περὶ τῆς μιᾶς ἀληθοῦς ἀποστολικῆς καὶ καθολικῆς Ἐκκλησίας τῶν ὀρθοδόξων, ἥς οὐδεμίαν ἀγαθὴν πράξιν ἐπαινοῦσι. Τούναντίον φρονοῦσιν ὅτι ἡ εἰς τὴν παλικὴν Ἐκκλησίαν προσέλκυσις καὶ ἡ καταφυγὴ εἰς τὰς «μνηστικὰς αὐτῆς ἀγκάλας», ὡς ἀνιστορήτως καὶ ψευδέστατα τὴν ρωμαναν Ἐκκλησίαν ὀνομάζουσιν, ἠθέλεν ἐξασφαλίσαι τὴν ὑπὲρ κοινῶν ἀναγκῶν χρησιμοποίησιν κοινῶν χρημάτων.

Δυστυχῶς αὐτοὶ καὶ πάντες οἱ καθολικοὶ, οἱ ταῦτα φρονοῦντες, ἀποδεικνύονται διαστρέφοντες τὴν ἀλήθειαν, διότι οὐδαμῶς ἀγνοοῦσιν ὅτι αἱ μὲν ἀληθοῦς ἀγκάλαι μητρὸς, συμπασχούσης τέκνοις, ὑπὸ ξενικῶν ἐπηρεῶν ἀντεναγγελικῶς ραδιουργουμένοις, ἠνοίχθησαν καὶ νῦν, ἀμνησικακῶς, ὡς ἐμπρέπει μητρὶ ἀληθεῖ, τὸ δὲ δικαίωμα τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ προάγειν μονὰς ἐνοριακὰς εἰς σταυροπηγιακὰς, ἐξαρτωμένας δὴλον οὖν ἀμέσως ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, οὐδεὶς ἠμφισβήτησεν, οὔτε διακαιοῦται, ἐκτὸς τῶν καθολικῶν. Τὸ Πατριαρχεῖον δύναται νὰ προσαρτῇ ὅπου θέλει σταυροπηγιακὴν τινα μονὴν ἢ ναὸν, κατὰ λόγον τῶν θεραπευτέων κοινῶν ἀναγκῶν, νῦν μὲν εἰς ὑποστήριξιν νοσοκομείων, ὀρφανοτροφείων, ἢ γηροκομείων, νῦν δ' εἰς ἐδραίωσιν ἢ στήριξιν ἐκπαιδευτηρίων τῶν γραμμάτων, τῶν ἐπιτηδευμάτων ἢ τῶν ξένων γλωσσῶν, ὅποτε καὶ τὸ κέρδος τὸ ἠθικὸν ἔσται πολλῶν μείζον ἢ ἐὰν αἱ πρόσοδοι μόνῃς τινὸς ἢ ναοῦ χρησιμοποιοῦντο ὑπὲρ ἀνάγκης τινὸς πολλῶν μερικωτέρου χαρακτῆρος καὶ κύκλου καὶ προορισμοῦ στενοτέρου. Ἀγνοοῦσι δὲ προδήλως οἱ ταῦτα γράφοντες ὅτι αἱ μοναὶ εἰσὶ κτήματα ὀρθόδοξα, καὶ ἡ εἰς ξένην Ἐκκλησίαν προσφυγὴ χωρίου τινὸς οὐδαμῶς ἐπιβάλλει καὶ τῇ μονῇ τὴν ἐξωμοσίαν, εἰς ἣν κοι-

νότης τις ἠθέλε παρασυρθῇ ραδιουργουμένη ξενικαῖς ἐπιβουλαῖς, καθ' ὧν ἀπὸ ἀλώσεως παλαίει ἡ Ἀνατολικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἐπὶ τὸν Θεὸν τῶν πατέρων ἡμῶν πεποιθυῖα, καὶ τὴν ὑποστήριξιν ἀπολαμβάνουσα τῆς θεόθεν ἐφ' ἡμᾶς τεταγμένης ἀρχῆς. ἐφ' ἣ κροκοδείλια χέουσι δάκρυα οἱ τῆς Γερμανίας συντάκται.

Ἀπατῶνται δὲ πιστεύοντες ὅτι ἡ ἀποστολικὴ τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησία βαίνει πρὸς μαρasmus ἐπαναλαμβάνοντες ἰδέαν σαπρὰν, ἣν καὶ διαμαρτυρόμενοι καὶ λατῖνοι ἀπὸ αἰῶνων εἶπον ἀνυποστηρίκτως, καίπερ βλέποντες τοὺς αἰῶνας ψεύδοντας αὐτούς. Ἐὰν δὲ ἀναγινώσκωσιν οἱ συντάκται τῆς Γερμανίας ὅτι ἐκ τινων ἐπαρχιῶν τοῦ πατριαρχικοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου παράπονα διατυποῦνται κατὰ τῶν οἰκείων ποιμένων, αἱ τοιαῦται ὑποθέσεις ἔχουσιν οἰκογενειακόν, ὡς εἶπεῖν, χαρακτῆρα, λυόμεναι θάσσον ἢ βράδιον εὐκόλως καθὼς τοιαῦται. Ὁ τοιοῦτος χαρακτῆρ ἀλλοιοῦται μόνον ἐὰν ἐπιβουλαὶ ψευδαδέλφων διαφθείρῳσι τοὺς διῆσταμένους, ἐὰν missions κακῶδοξοὶ παρεισφρήσωσιν ἐν αὐτοῖς, ἐὰν καθολικὰ φύλλα, καθὼς ἡ «Γερμανία», διαστρέφοντα τὴν ἀλήθειαν, ἀναζωσθῶσι τὸν ἀντεναγγελικώτατον ἀγῶνα νὰ διαφθείρῳσι τὰς συνειδήσεις καὶ νὰ ψυχράνωσι δεσμοὺς ἀγάπης καὶ ἀδελφότητος ἀλλὰ καὶ στοργῆς πρὸς τὴν μητέρα Ἐκκλησίαν, ἣν πιθανῶς ἀρνεῖται μόνος ὁ παντὸς εὐγενεοῦς αἰσθήματος ἐστερημένος.

ΦΙΛΙΣΤΟΡΟΣ ΑΠΟΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΟΒΔΕΛΑΣ

Ἡ ἔκδοσις τῆς μετὰ χεῖρας ἐπιστολῆς οὐκ ἄχρηστος θεωρηθήσεται οὐ μόνον νῦν, ἀλλὰ καὶ πάντοτε ἅμα μὲν εἰς συμπλήρωσιν τῆς βιογραφίας πεπαιδευμένου συντείνουσιν, ἅμα δὲ πρὸς ἀντιβολὴν τῆς τῶν καθ' ἡμᾶς σχολείων καταστάσεως πρὸς τὴν κατάστασιν τῶν πρὸ μιᾶς ἑκατονταετηρίδος. Μετεγράφη ἐκ τοῦ πρωτοτύπου σωζομένου παρ' ἀγιορείτην μοναχῶν, πολλὰ τοιαῦτα ἐγγράφα παρ' ἐαυτῶν διατηροῦντι¹.

Περὶ τοῦ γράφοντος τὴν ἐπιστολὴν ὀλίγιστα

1. Ἐτηρήθη τοῦ κειμένου γραφὴ τε καὶ λέξις ἀπαράλλακτος.

γινώσκωμεν, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς ὀλίγιστα μανθάνομεν. Πλατύτερον ἐμνήσθη αὐτοῦ ὁ λαμπρὸς Ζαβίρας² φίλος τυγχάνων τοῦ Δημητρίου Γοβδελά καὶ γνωρίζων ἡμῖν τὸν τίτλον βιβλίου τινὸς ὑπ' αὐτοῦ μόνου καὶ πρώτου ἀναφερομένου. Μετὰ τὸν Ζαβίραν εὐμενῶς ἐμνήσθη τοῦ Γοβδελά ὁ ἐν Τεργέστη πρεσβύτερος καὶ οἰκονόμος Ἀναστάσιος ὁ ἐξ Ἀμπελακίων³, μεθ' ὃν ὁ Ἀνδρέας Παπαδόπουλος Βρετὸς ἐν τῇ «Νεοελληνικῇ Φιλολογίᾳ» αὐτοῦ⁴.— Ἕτεροι δὲ τινες ἐν παρόδῳ, ὡς ἐν ὑποσημειώσεσι δεχθήσεται τῆς παρούσης διατριβῆς. Τὸ πρωτότυπον τῆς ἐπιστολῆς ἀτυχῶς σιωπᾷ τὸ ὄνομα τοῦ κληρικοῦ, πρὸς ὃν ἐπιστέλλεται· εἰκάσω ὅμως ὅτι ἀποστέλλεται τῷ σχολάρχῃ τῆς ἡγεμονικῆς ἀκαδημίας Ἰασίου, ὃς ἦν, κατὰ τὴν παράδοσιν, ὁ διάκονος Στέφανος Δούγκας ὁ θεσσαλὸς ὁ μετὰ ταῦτα ρεφερενδάριος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἴσως δὲ καὶ μοναχὸς Βατοπεδινός. Τοῦτο δὲ λέγω, διότι γράφει περὶ τῆς σχολῆς Ἰασίου, εἰς ἣν, ὡς ἔοικε, προσεκλήθη καὶ δὴ ὡς διδάσκαλος τῶν τε φιλοσοφικῶν καὶ τῶν νομικῶν μαθημάτων, δυσφορῶν, δικαίως, ἐπὶ τῷ ἀκαταλήπτῳ συνδυασμῷ τῶν ἐπαγγελματῶν ἀνθρακέως καὶ κναφέως. Τοιοῦτον ἐπὶ τοῦτον, ὡς βλέπομεν, οἱ τῆς ἡγεμονικῆς ἐκείνης ἀκαδημίας ἑφοροὶ, πρόδρομοὶ γενόμενοι τῆς καὶ μετὰ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν διπλοῦσης παρομοίας ἀξιώσεως. Προστεθείσθω ὅδε καὶ νέα ἀπόδειξις τῆς τῶν διδασκαλικῶν τότε μισθῶν γλισχρότητος⁵ διότι ἐπαρκῆς ἐθεωρήθη τῷ 1802, μισθὸς ἐτήσιος 2,000 γροσίων (ὀλίγον τι περισσότερον τῶν 2,000 φράγκων τῆς σήμερον) διὰ τὸν καθηγητὴν τῶν νομικῶν μαθημάτων καὶ τοσούτων διὰ τὸν τῆς φιλοσοφίας.!!

2. Νέα Ἑλλὰς ἢ Ἑλληνικὸν Θέατρον, ὑπὸ Γ. Π. Κρέμου. Ἀθήνησι, 1872, σελ. 280.

3. Ἀπολογία ἱστοριοκριτικῆ κλπ. ἐν Τριετίῳ, 1814 σελ. 215. Ταῦτα δὲ καὶ τὰ τοῦ ἀειμνήστου Ἀνοστασίου (8 στίχους ἐν ὅλῳ) μετέγραψεν ὁ μακαρίτης Ι. Ν. Σταματέλος ὑπ' ὅψιν ἔχων καὶ τὰ τοῦ Βρετοῦ, ὃν μνεία κατωτέρω. Ἴδε «Ζαχύνθιος Ἀνθών» τοῦ 1878, σελ. 160.

4. ἐν δευτέρῳ μέρει, ἐν Ἀθήναις 1857, σελ. 257 καὶ ὑπὸ τοὺς ἀριθμ. 332, 394, 563, 571, 627.

5. Ἀνάγνωθι τὴν ἐμὴν διατριβὴν «Παιδεία καὶ πτωχεία πρὸ ἡμῶν κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας», ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1893 καὶ συμπλήρωσον τὰ ἐν αὐτῇ διὰ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Γ.δδελά.

Ἡ κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ θεσσαλικοῦ Ὀλύμπου διάσημος κωμὸπολις Ραψάνη ἐστὶν ἡ πατρίς τοῦ Δημητρίου Γοβδελά. ὅστις ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτοῦ γραφόμενος πάντοτε Παναγιωτάδης δῆλον ἡμῖν καθίστησι τὸ τοῦ πατρὸς ὄνομα. Κατὰ τὸν Ἀναστάσιον Οἰκονόμου, ὁ Γοβδελάς ἦν ἀνεψιὸς ἐξ ἀδελφῆς Διονυσίου ἐπισκόπου Πλαταμῶνος, ἀνδρὸς ἐπ' εὐσεβείᾳ καὶ φιλομουσίᾳ μνήμην καταλιπόντος ἄληστον. Διδαχθεὶς ἐν τῇ πατρίδι τὰ ἐγκύκλια, ὅπου ἤκμαζε ἑλληνικὴ σχολὴ μετὰ τὰ μέσα τῆς ΙΗ' ἑκατονταετηρίδος⁶, ἠκροάσατο τῶν φιλοσοφικῶν καὶ μαθηματικῶν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Πέστης, τυγχὼν τοῦ πτυχίου τοῦ διδάκτορος τῷ 1802. Ἀγχίνους καὶ φιλομαθὲς ὢν ἀπέβη πολυμαθέστατος καὶ γνώστης ξένων γλωσσῶν· μεταβάς καὶ εἰς Παρισίους πρὸς πλείονα σπουδὴν ἄγνωστον πόσον χρόνον διέμεινεν. Οἱ βιογράφοι αὐτοῦ—ἐὰν καὶ ὅλως πρέπη νὰ ὀνομασθῶσι τοιοῦτοι—οὐδὲν λέγουσι περὶ τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ· ὁ Βρετὸς παραδίδωσιν ἡμῖν ὅτι τῷ 1820 διηύθυνε τὴν αὐθεντικὴν ἀκαδημίαν Ἰασίου. Ἐν τούτοις γινώσκωμεν ὅτι τῷ 1818 ἐδίδασκεν ἐν τῇ αὐθεντικῇ ταύτῃ ἀκαδημίᾳ τὴν λογικὴν καὶ τὴν ἀλγεβρὰν, βοηθὸν ἔχων ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς ἀριθμητικῆς Ἐλευθέριον τὸν ἐξ Ἰδρας μαθητὴν τότε τῆς ἀνωτέρας τάξεως τῆς σχολῆς, ἐνῷ τὴν μὲν ἑλληνικὴν ἐδίδασκε Γεώργιος ὁ Θεραπευανὸς, ἐδιδάσκετο δὲ καὶ ἡ λατινικὴ. Εἰρήσθω δ' ὅτι ἡ σημείωσις ἡ περὶ τούτων μνησθήσεται καὶ «τρίτου διδασκάλου τοῦ Κυρίου Καλπαδόκη» καὶ τετάρτου διδασκάλου, τοῦ τῆς γραμματικῆς (ἀνευ ὀνόματος), καὶ τῶν ἐφόρων τῆς σχολῆς δηλ. τοῦ μητροπολίτου Μολδοβλαχίας καὶ τοῦ πρίγκιπος Σκαρλάτου Γκίκα⁷. Δυστυχῶς, ἐν τοῖς ἀπὸ τοῦ 1806—1818 ἐκδοθεῖσι συγγράμμασιν αὐτοῦ οὐδαμοῦ σημειοῖ ἐαυτὸν διδάσκαλον ἢ σχολάρχην, ἀλλ' ἀπλῶς δόκτορα τῆς φιλοσοφίας καὶ τῶν ἐλευθερίων τεχνῶν.

Τῷ 1823 ὁ Γοβδελάς διέτριβεν ἐν Βαρσοβίᾳ καὶ τῷ 1831 ἀπεβίωσεν ἐν Ἰασίῳ τῆς Μολδαυίας⁸. Εἶχε δὲ καὶ ἀδελφὸν ἱατρὸν ὀνόματι Μιχαήλ⁹.

6. Μ. Κ. Παράνικα Σχεδιάσμα σελ. 87.

7. «Λόγιος Ἑρμῆς» τοῦ 1818, σελ. 196.

8. Βρετοῦ Νεοελληνικὴ Φιλολογία μέρος Β', σελ. 257—Κυριακοῦ Μελερρύτου Ἱστορικὴ Χρονολογία, σελ. 357.

9. Παράνικα ἐνθ' ἄνωτ.

Συγγράμματα τοῦ Γοβδελά ἀναφέρονται ὑπὸ Ζαβίρι, Ἀναστασίου Οἰκονόμου, Μελιρρύτου καὶ Παπαδοπούλου Βρετοῦ 1) Ἡθοποιία Δραματικὴ ἐπιθαλάμιος τῷ παλατίνῳ Ἰωσήφ καὶ Ἀλεξάνδρῳ Παυλόβν, ἐν Πέστη, 1800—2) Τὸ κατὰ τοῦ Χριστοδοῦλου τοῦ ἐξ Ἀκαρνανίας συνοδικὸν ἐπιτίμιον, ἐν Βούδα, 1800—3) Μετάφρασις τῶν Τυχῶν Τηλεμάχου τοῦ Φενελὸν, δίτομος, ἐν Βούδα, 1801—4) Ὁδοῦ Μαθηματικῆς μέρος Α', Στοιχεῖα Ἀλγέβρας, ἐν Ἀλλῃ, 1806, οὗ τὸ Β' μέρος ἀνέκδοτον—5) Οἰκονομία πρακτικὴ τε καὶ γενικὴ πάντων τῶν τῆς ἀγροικίας κτημάτων κ.λ.π. τόμος. Α' Οἰκοδομητικὴ καὶ Ὀρνιθοτροφία, ἐν Βιέννῃ, 1816, οὗ, δυστυχῶς, οἱ λοιποὶ 7 τόμοι ἀνέκδοτοι—6) Δοκίμιον περὶ τῶν γραμμάτων τῆς τῶν Γάλλων φωνῆς κ.λ.π. ἐν Βιέννῃ, 1806—7) Ὁδοῦ Μαθηματικῆς μέρος Α', Στοιχεῖα Ἀριθμητικῆς, ἐν Ἰασίῳ, 1818, οὗ τὸ Β' μέρος ἀνέκδοτον—8) Ἱστορία τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, γαλλιστὶ, 1823 (ἄγνωστον ποῦ ἐξεδόθη) ἀναφέρεται κατὰ παράδοξον ὑπὸ Βρετοῦ—9) Λεξικὸν Φυσικῆς (ἀναφέρεται ὑπὸ Μελιρρύτου), ἴσως ἀνέκδοτον—10) Ἄν μὴ μὲ ἀπατᾷ ἡ μνήμη, εἰδὼν πού καὶ μετάφρασιν γαλλικοῦ συγγράμματος, οὗ τίτλος «Αἱ τῆς Φύσεως ἐποχαί», ἐκδοθέντος ἐν Βιέννῃ καὶ προσφωνηθέντος εἰς ἡγεμόνα τινὰ τῆς Μολδαβίας.

Βεβαίως ἡ βιογραφία τοῦ ἀκαμάτου τούτου διδασκάλου ἔστιν ἀτελής ἀπόκειται δὲ τοῖς ἐν ταῖς παριστρίοις πόλεσιν ἑλλήσι λογίοις, ὅσοις ἐφικτὸν τοῦτο, νὰ ζητήσωσιν εἰδήσεις περὶ τοῦ Γοβδελά καὶ τῶν αὐτῶ συγχρονισάντων λογίων καὶ διδασκάλων ὅσοι ἐτίμησαν τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα ἐν ταῖς παρὰ τὸν Δούναβιν χώραις, καὶ ὧν οὐχὶ κατ' ἑκτασιν καὶ πρεπόντως ἐμνήσθησαν ὅτε πρεσβύτερος Θεόδωρος Ἀθανασίου (ρωμοῦνος κληρικὸς) ἐν ᾧ πρὸ σχεδὸν ἐξαετίας ἐξέδωκεν ἐν Ἀθήναις ἔργον καὶ ὃ ἐν τῇ Biserica Ortodoxa Romana ἀναγραφὴν ποιούμενος τῶν ἑλληνικῶν βιβλίων τῶν ἐκδοθέντων τύποις ὑπὸ λογίων ἑλλήνων, ἀκμασάντων ἐν Βλαχία καὶ Μολδαβία κατὰ τὰς δύο τελευταίας ἑκατονταετηρίδας.

Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Γοβδελά ἔστιν αὕτη.

M. I. Γ.

Τὴν ἐλλογιμὴν καὶ σεβαστὴν μοι ἱεράν αὐτῆς κορυ-

φήν ταπεινῶς προσκυνῶν, μετ' εὐλαθείας ἀπάσης κατὰσχέομαι τὴν θυμώρον αὐτῆς δεξιάν.

Χθὲς ἔλαβον ἀπὸ Βιέννης διὰ τῶν ἡμετέρων παρὰ τοῦ Εὐγενεστάτου κυρίου Θεοδώρου Μουσπάζα δέσμη τινὰ γραφῶν τε καὶ τετραδίων, ἐξ ὧν ἄς μὲν (γραφεὶς δηλ.) ἐγὼ ἔλαβον, ἄς δὲ τῷ Κονάκῃ ἐνεχείρισται. Ὑπερήσθη ἐδὼν ἐν αὐταῖς ὑμᾶς πᾶν καλῶς τῇ τοῦ κρείττονος συνάρσει ἔχοντας. Τὸ ἐμφιλοχεῖν ἔτι ἐν Ἰασίῳ, ἢ γενικῶς, ἐν Μολδοβία, φκίνεταί, ὅτι εἶναι ἀποτελεσματικὴ ἐν Ἑλλάδι, φεῦ! ἀθλιότητος. Ἐγὼ θεῖα χάριτι καὶ δι' εὐχῶν σας ἱερῶν καλῶς ὑγιάνω ἄχρι τοῦδε. Πρὸ δύο εβδομάδων ἐπλήρωσα τὰς πρώτας δύο αὐστηράς ἐξετάσεις μετ' ἐπαίνων (examina .igo-osa), ἡτοίκα τῆς Μαθηματικῆς καὶ τῆς Φυσικῆς, ἐκ τῶν ὁποίων καὶ ἐγίνα υποψήφιος (candidatus) μένουσιν ἔτι ἕτερον δύο ἐκ τῆς Φιλοσοφίας καὶ τῆς Καθόλου Παγκοσμίου Ἱστορίας, τὰ ὁποῖα, Θεοῦ βοηθοῦντος, στοχάζομαι νὰ τὰ τελειώσω εἰς διάστημα δύο μηνῶν, καὶ εἴτα λαμβάνω τὸ τῶν μόχθων μου ἔπαθλον, δηλαδὴ τὸ Δίπλωμα τῆς Φιλοσοφίας. Ἡ αἵτησις τῶν αὐτῶ διδασκάλων εἰδήμονος τῆς τε Φιλοσοφίας καὶ τῶν Νομικῶν εἶναι τρόπον τινὰ δύσκολος· τὸν αὐτὸν θέλουσι καὶ κναφεῖ καὶ ἀνθρωπεία, ἐν ᾧ αἱ ὕλαι τῶν ἰδεῶν τῆς μιᾶς καὶ ἑτέρας ἐπιστήμης εἶναι λίαν διάφοραι· ἄς καταβληθῶσι δύο χιλιάδες γρσ. διὰ τὸν ἑνὲν, καὶ δύο διὰ τὸν ἕτερον καὶ | *τότε εὐρί-
*ἐνταῦθα λήγει ἡ πρώτη σελίς.

σκαῖσι τὸν ποθυόμενον. Ἐμοὶ ὅμως δὲν ἀρέσει ἡ ἡδὴ τῶν τῆς Ἑλλάδος διδασκάλων κατὰστασις, ὡς ἂν ὁποῦ εἰς ὅλον τὸ ὕστερον μετ' αἰσχύνης διώκονται, ἐὰν δὲν ἤθελε φανῶσι κόλακες, καὶ θεραπευταὶ τῶν κρείττωνων, πάντα πρὸς χάριν πράττοντες.

Ἐν τῇ ἐμῇ ἐξετάσει παρήδρευον ὁ τε Δεκανός καὶ οἱ τεσσαρες ἐξ ἐπαγγέλματος Καθηγηταὶ (Professores) ἐκ τῆς Μαθηματικῆς ἔλαβον τὰς ἀκολουθούσας προτάσεις πρὸς δεῖξιν· ἐκ μὲν τῆς Ἀλγέβρας, τίτι ἐξισούται τὸ τῆς καθόλου ἀριθμητικῆς προῦδου κεφάλαιον· ἐκ δὲ τῆς Γεωμετρίας, τὴν δοθεῖσαν εὐθείαν υἱεσὴν ἀνάλογον τεμεῖν καὶ ἐκ τῆς Τριγωνομετρίας, Διθέντων τῶν τριῶν πλευρῶν, πῶς δυνάμεθα τὰς γωνίας εὐρεῖν, προτάσεις τῶντι μεγάλῃς ἰσχύος. Ἐκ τῆς Φυσικῆς πάλιν ἔπρεπε νὰ ἀποδείξω ὅτι τὸ ὕδωρ συνίσταται ἐξ ὀξυγόνου καὶ ὑδρογόνου, κατὰ τὰς περι-
κλειεῖς πείρας τοῦ περιφήμου κυρίου Λαβοσιέρ (Lavoisier) Γάλλου ἐγκλήτου Χημικοῦ, εἴτα περὶ ἀρχῶν χημικῶν τε καὶ Μεταφυσικῶν τῶν Σωμάτων, περὶ συστήματος τοῦ πνυτός, καὶ ἰδιαιτέρον περὶ τῶν τριῶν συστημάτων Πτολεμαίου, Κοπερνίκου, καὶ Τύχωνος, τίς

ή αίτια τῆς τῶν ἀστέρων κινήσεως, καὶ τελευταῖον τὸ περὶ διανομῆς τῶν πορωδῶν μορίων ἐν διαφόροις σώμασι δυσχερὲς σύστημα τοῦ Περικλεοῦ Γραφόρδου (Grawordus). αὐτὴ ἡ ἐξέτασις διήρκεσε πλεον τῶν δύο ὥρων, ἀλλὰ τελευταῖον ἔλαβον τὴν νικῶσαν, ὡς προῦφην.

Τὰ αὐτόθι εὐρεθέντα τοῦ κυροῦ | * τοῦ ἐν μκακρίχ
* ἐνταῦθα τὸ τέρμα τῆς δευτέρας σελίδος.

τῇ λήξει γενομένου κυροῦ Θεοτόκη Ποιήματτα, εἴθε εἴησαν ἐν τῶν νεωτερικῶν. ἐπειδὴ μ' ὅλον τοῦτο γίνονται πάλιν νέαι ἐφευρέσεις, καθὼς νεωστὶ ἐφευρέθη ὁ Γαλβανισμὸς παρὰ τοῦ κυρίου Βύλτα· τούτου ἡ νέαι ἐφευρέσεις θέλει μετατρέψει τὸ περὶ ἡλεκτρισμοῦ μέρος τῆς Φυσικῆς, ἐπειδὴ ἐκεῖ τὰ μέταλλα τίθενται σώματτα συμπεριλεκτρικά, εἰς δὲ τὸν Γαλβανισμόν δεικνύνται ἰδιολεκτρικά, καθὼς τριβομένων δύο μετὰλλων ἀναδείκνυται ἐνέργεια ἡλεκτρικῆς ὕλης γινομένης τῆς κοινωνίας δι' ἐνὸς τρίτου μετάλλου, καὶ μάλιστα ὅπου διαφορὰ πάθη ἱατρεύονται θαυμασίως διὰ τοῦ Γαλβανισμοῦ παρὰ τῆς ἡλεκτρικῆς ὕλης. Νεώτερόν τι οὐκ ἔχω, ἐπειδὴ κατ' Ἀριστοφάνην, ὅλα εἶναι ἀρχαία καὶ σκῆθρά· τοῦτο μόνον ἄδεται, ὅτι ἡ Ἀκκδημία θέλει μεταποτισθῇ ἐκ τῆς Πέστης εἰς τὴν Βούδαν, ἀναμένομεν ὅμως τὸ τῆς Δικίτης (τῆς γενικῆς συνάξεως) τέλος καὶ ἀπόφασιν, ἥτις ἤρχθη πρὸ ἐνὸς Μηνὸς ἐν Ποσονίῳ. Ὁ Τηλέμαχος (δὴλ. ἀμφότερα τὰ μέρη) πρὸ πολλοῦ εἶναι ἐτοιμος, καὶ τυχεύσης εὐκαιρίας σταλήσονται ἰκανὰ διὰ τοῦ κυρ Ἀλεξάνδρου, μόνον ὀλίγον τι παρακίνησις χρειάζεται αὐτοῦ παρὰ τῶν γνωστῶν ὁμῶν, ἐν ᾧ ὁ Διδάσκαλος κύριος Λάμπρος Φωτιάδης ἐπεστέτησεν ἐν Βουκορεσίῳ καὶ κατέγραψεν Σώμ. 40· πολλῶ μᾶλλον αὐτοῦ. Μένω τῆς Σεβαστῆς μοι Πανοσιολογίτητος

τέκνον κατὰ πνεῦμα πειθήνιον

Ἐκ Πέστης τῇ 6 Μαΐου 1892

Δ. Π. ὁ Γοβδελάς

ΣΗΜ. Ἐν περιθωρίῳ τῆς πρώτης σελίδος: Τὸν Πανοσιολογιώτατον κύριον Δανιὴλ ταπεινῶς προσκυνῶ. Τὸν ἡμέτερον ἐν λογίοις κύριον Ἀναστάσιον Μιχαήλ, σὺν τῷ κυρίῳ Εὐστρατίῳ, καὶ εἴ τιτι ἄλλῳ γνωστῷ, ἀδελφικῶς ἀσπάζομαι.

Ἐν περιθωρίῳ τῆς τρίτης σελίδος: Τὰ βιβλία δὲν ἤλθον. φροντίζομεν ὅμως ἤδη ὅπου ἐλάβομεν τὴν εἶδησιν ποῦ εὐρίσκονται.

Τὸν εὐγενέστατον κύριον Θεόδωρον Μουστατζά, σὺν τῇ κατ' οἶχον αὐτοῦ ἐντίμῳ ἐκκλησίᾳ ταπεινῶς προσκυνῶ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ὁ Ἐμμανουὴλ Βλοῦμ, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ἔμπορος, ὑπὸ-κοος ὁθωμανός, ὁρμώμενος ἐκ Χανίων τῆς Κρήτης, τέως μὲν διαμένων ἐπὶ πολυετίαν ἐν Βεγγάζῃ τῆς Βαρβαρίας καὶ αὐτόθι ἐμπορευόμενος, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγελματος, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὡραν 8ην εὐρωπαϊστὶ πρὸ μεσημβρίας μετὰ παρέλευσιν τριᾶκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τὴν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένος ὑπὸ τῆς ἐκτοῦ γυναικὸς Εὐρυδίκης Ἐμμανουὴλ Βλοῦμ, θυγατρὸς Παναγιώτου Διαμαντοπούλου, ὑπηκόου ὁθωμανῆς, διαμενούσης ἐν Βεγγάζῃ τῆς Βαρβαρίας, τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελολομένης καὶ χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ἐπὶ διατροφῇ. Ἄλλως ἢ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴν περὶ διατροφῆς θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παρούσα κλήσις δημοσιευθήσεται τρίς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδομένων φύλλων "Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας" καὶ "Κωνσταντινουπόλεως".

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 25 ἰουλίου 1903.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ πρ. Δρυϊνουπόλεως Γρηγόριος

Ὁ γραμματεὺς

1

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί· Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρωτοκ. 615 καὶ ἡμερομ. 9 ὁκτωβρίου 1902 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Μαριγῶς Δημητρίου Σταύρου, τὸ γένος Ἀθανασίου Γανίτου ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην.

Κηρύττει τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφιστάμενον γάμον διαλυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου Δημητρίου Σταύρου, Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδομένων φύλλων "Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας" καὶ "Ταχυδρόμου" δημοσιεύσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ ὡς ἡττηθέντι ἐν τῇ δίκῃ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων, ἀνερχόμενα μὲν εἰς γρόσια ἐξῆκόςια τριάκοντα πέντε (ἀριθ. 635) προκαταβαλλόμενα δ' ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 12 μαΐου 1903.

Ὁ Πρόεδρος

† ὁ πρῶν Δρυϊνουπόλεως Γρηγόριος

Ὁ γραμματεὺς

1

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

Ἐπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ